

Arkæologisk Forum er et fagligt tidsskrift der søger at sætte det arkæologiske fag ind i en større sammenhæng – både videnskabeligt og samfundsmæssigt. Her kan både arkæologisk faglige og fagpolitiske emner behandles og debatteres.

Skriv til Arkæologisk Forum:

Arkæologisk Forum modtager gerne bidrag. Kontakt redaktionen, og få råd og vink om indhold, læsere, formaliteter, deadlines m.v.

Fagfællebedømmelse:

Generelt bliver tekster i Arkæologisk Forum fagfællebedømt. Fagfællebedømte artikler er markeret med en stjerne (*) ved forfatternavnet.

Kontakt:

redaktion@archaeology.dk
www.archaeology.dk

© Forfatterne og Arkæologisk Forum.

Artikler, indlæg og billeder må ikke mangfoldiggøres i nogen form uden skriftlig tilladelse fra redaktionen.

Redaktion:

Anna Beck (ansv. redaktør)
Jette Rostock
Mette Palm
Ole Thirup Kastholm
Signe Lützu Pedersen
Susanne Klausholm Dolleris
Kamilla Ramsøe Majland

Udgiver:

Foreningen af Fagarkæologer – FaF

Forsidebillede:

Mørkholtgård – Baltic Pipe trace.
© Museum Sønderjylland

Tryk og oplag:

Holbæk Museum trykker 250 stk.

Arkæologisk Forum udkommer:

juni og december

Abonnement og løssalg til private:

175,- kr. årligt (2 numre)

87,50 kr. pr. nummer

ISSN 1399-5545

Ildsjælene fra 1939

I foråret slukkede to jævn gamle liv, som havde stor betydning på det eksperimentelarkæologiske område: Hans-Ole Hansen og Erik Andersen – begge blev 82 år.

Med oprettelsen af Historisk-Arkæologisk Forsøgscenter i Lejre i 1964 skrev den unge etnolog Hans-Ole Hansen sig ind i fagets historie. Arkæologiske friluftsmuseer og rekonstruktioner, der som fænomen havde fået nogle hak i tuden af nazismens ideologiske misbrug, fik her en genrejsning, der gav international genlyd. Det systematiske eksperiment, understøttet af nysgerrighed, frivillighed og fællesskab, blev dyrket – og altid fulgt af formidling og læring. Måden, Lejre greb formidlingen an på, blev et eksempel til efterfølgelse på mange museer siden da.

Ude på vandet skete der noget lignende. I begyndelsen af 1960'erne tog interessen for at bygge vikingskibe fat i spejderbevægelsen. Fællesskab, friluftsliv og historisk nysgerrighed var nøgleord. Men der manglede viden om, hvordan de skulle sejles. Den viden fandt en ung Erik Andersen, sammen med tvillingbroren Bent, på en cykeltur op langs Norges kyst omkring 1970. De traditionelle norske fiskerbåde havde nemlig mange fællestræk med de gamle vikingskibe. Andersen blev tilknyttet miljøet omkring Vikingskibshallen, og han kom til at spille en helt afgørende rolle i udforskningen af rekonstruktionen af vikingskibenes sejl og brug.

Man kan ikke just sige at disse to ildsjæle sad fast i det akademiske spindelvæv, og deres eftermæle tynges da heller ikke af teoridannelse og prestigefyldte forskningsartikler. Til gengæld kom "brugerne" tæt på, både som gæster og som medvirkende, og "produkterne" – de rekonstruerede huse og skibe, og eksperimenterne med dem – har betydet, at begge alligevel har sat sig et helt afgørende aftryk på den akademiske dagsorden, uanset om vi taler arkæologisk forskning- eller formidling i ind- og udland.

I dag er hele den arkæologiske forskning professionaliseret i en grad, så det gennemsyrrer efterhånden selv det mindste museum. Også moderne forskning er båret af ildsjæle – ellers dur det ikke – men det er en lurende fare, at den bliver fortænkt, verdensfjern og reproducerende i sin higen efter point og prestige. Den dag forskning bliver sig-selv-nok, er der ikke længere plads til de helt friske og utraditionelle idéer, af den slags som ildsjælene fra 1939 gav os, og som ændrede arkæologien radikalt.

OTK